

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τίτλος: «Μεσολόγγι, ένας τόπος ηρώων»

Φορέας: Τμήμα Προβολής, Επικοινωνίας και Εκπαιδευτικών Δράσεων, Κεντρική Υπηρεσία των ΓΑΚ

Γενική Επιμέλεια: Γιάννης Γκλαβίνας

Σχεδιασμός – Υλοποίηση Προγράμματος : Δαγκλή Αθηνά, Δρούτσα Ιωάννα, Παπαευαγγέλου Δέσποινα,

Μαθητικός πληθυσμός: Στ' Δημοτικού

Εκτιμώμενη χρονική διάρκεια: 2 διδακτικές ώρες

Τόπος υλοποίησης: Κεντρική Υπηρεσία, σχολική αίθουσα, διαδικτυακά

Διδακτική προσέγγιση: Ομαδοσυνεργατική, ανακαλυπτική - διερευνητική μάθηση με την αξιοποίηση ιστορικών πηγών

Στόχοι:

Οι μαθητές/τριες, μέσα από την υλοποίηση του προγράμματος, επιδιώκεται:

- να γνωρίσουν τον ρόλο της Υπηρεσίας των Γενικών Αρχείων του Κράτους.
- να αναπτύξουν δεξιότητες αναζήτησης πληροφοριών σε ιστορικά αρχεία και αξιοποίησης της ιστορικής γνώσης.
- να εντοπίζουν, να επιλέγουν και να οργανώνουν πληροφορίες μέσα από μια ποικιλία αρχειακών τεκμηρίων.
- να γνωρίσουν τα γεγονότα που σχετίζονται με τη γενναία άμυνα και την

έξοδο του Μεσολογγίου.

- να μάθουν για σημαντικά πρόσωπα που συμμετείχαν στην πολιορκία του Μεσολογγίου.
- να κατακτήσουν τη γνώση μέσω της διερευνητικής μάθησης με τρόπο κριτικό και δημιουργικό.
- να καλλιεργήσουν δεξιότητες παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου.
- να εκφράσουν ιδέες, γνώσεις, συναισθήματα.
- να συνεργαστούν στο πλαίσιο των ομάδων με τους συμμαθητές τους.
- να ασκηθούν στην παρουσίαση της γνώσης που αποκόμισαν από την έρευνά τους.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση του προγράμματος οι μαθητές/τριες αναμένεται:

- να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα των αρχείων για τη συγκρότηση και την καλλιέργεια της ιστορικής μας μνήμης, καλλιεργώντας και αναπτύσσοντας ιστορική συνείδηση.
- να μελετούν ιστορικές πηγές και να επεξεργάζονται αρχειακό υλικό για την άντληση πληροφοριών.
- να συνεργάζονται στο πλαίσιο μιας ομαδικής εργασίας για την επίτευξη ενός κοινού στόχου.
- να έχουν κατανοήσει το ιστορικό πλαίσιο και τη σημασία των σημαντικότερων γεγονότων που σχετίζονται με την πολιορκία του Μεσολογγίου.
- να εκτιμήσουν την αυτοθυσία των πολιορκημένων στο Μεσολόγγι για τη μεγάλη υπόθεση της ελευθερίας του έθνους.

- να εκτιμήσουν τις συνεχείς προσπάθειες για εθνική ανεξαρτησία και κοινωνική δικαιοσύνη.

Σύνδεση με Προγράμματα Σπουδών και παιδαγωγική καταλληλότητα

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες της ΣΤ΄ Δημοτικού. Είναι σύμφωνο με τους σκοπούς και στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος Διδασκαλίας της Ιστορίας για την Στ΄ τάξη. Το σχολικό εγχειρίδιο της Ιστορίας πραγματεύεται τα γεγονότα του Μεσολογγίου στα κεφάλαια «Ο Μάρκος Μπότσαρης» και «Η δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου – Ο Διονύσιος Σολωμός», ενώ υπάρχει ξεχωριστό κεφάλαιο για τον Φιλελληνισμό. Οι δραστηριότητες του προγράμματος μπορούν επίσης να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο ενός εκπαιδευτικού project ή στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων, στη θεματική υποενότητα «Παγκόσμια και τοπική Πολιτιστική Κληρονομιά».

Η εφαρμογή ενεργητικών μεθόδων διδασκαλίας αποτελεί βασική προϋπόθεση για την αύξηση της συμμετοχής των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία. Η ενεργητική και διερευνητική μελέτη ιστορικών πηγών μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο μάθησης, κινητοποιώντας το ενδιαφέρον και την προσοχή των παιδιών και βοηθώντας τα να κατανοήσουν καλύτερα τις ιστορικές έννοιες και τα γεγονότα. Με τη μελέτη των ιστορικών πηγών οι μαθητές/τριες αποκτούν ικανότητα αναγνώρισης των σημαντικών χαρακτηριστικών των ιστορικών γεγονότων, ικανότητα περιγραφής και ανάλυσης αυτών των χαρακτηριστικών, καθώς και ικανότητα εξαγωγής λογικών συμπερασμάτων.

Οι ιστορικές πηγές που περιλαμβάνονται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα έχουν επιλεγεί προσεκτικά ώστε να μπορούν να μελετηθούν από μαθητές/τριες της Στ΄ τάξης και αντικατοπτρίζουν διαφορετικούς τύπους τεκμηρίων που συναντά κανείς κάνοντας μια αρχαιακή έρευνα. Μέσα από την επεξεργασία των τεκμηρίων προωθείται η καλλιέργεια συγκεκριμένων δεξιοτήτων, όπως η παρατήρηση, η διερεύνηση, η υποβολή κατάλληλων ερωτήσεων, η σύγκριση, η ερμηνεία, καθώς και η ικανότητα επικοινωνίας και ανταλλαγής απόψεων.

Κατά την υλοποίηση του προγράμματος η τάξη οργανώνεται σε ομάδες συνήθως των 5-6 ατόμων και καλό είναι να υπάρχει μια σχετική εξοικείωση με τη συγκεκριμένη

διδασκτική προσέγγιση. Όλοι έχουν ισότιμο ρόλο και συνεργάζονται για την επίτευξη ενός κοινού στόχου. Μαθητές/τριες με διαφορετικό υπόβαθρο και εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν να συμμετέχουν χωρίς διακρίσεις και διαχωρισμούς μέσα στις ομάδες, οι οποίες συγκροτούνται με τη συμβολή του/της εκπαιδευτικού της τάξης.

Η συμμετοχικότητα και η αλληλεπίδραση στο πλαίσιο των ομάδων εργασίας ενθαρρύνει τους μαθητές να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να λειτουργούν αυτόνομα στη σχολική τάξη ενισχύοντας την αυτοεκτίμηση, την αυτοπεποίθηση και την ενσυναίσθηση, ώστε να είναι ικανοί να συνδέονται και να επικοινωνούν με τους άλλους.

Η χρήση ψηφιακών μέσων συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα του προγράμματος και έχει θετικό ρόλο στη διαδικασία της μάθησης.

Μέσα προγράμματος

Κατά την εφαρμογή του εκπαιδευτικού προγράμματος απαραίτητη προϋπόθεση είναι η δυνατότητα σύνδεσης στο διαδίκτυο και η ύπαρξη υπολογιστή με προτζέκτορα ή διαδραστικού πίνακα στη σχολική αίθουσα. Αξιοποιούνται λογισμικά παρουσίασης και εκπαιδευτικών εφαρμογών, συγκεκριμένα το Microsoft Sway, το Canva και το Genially. Δίνονται αντίγραφα των πρωτότυπων τεκμηρίων που φυλάσσονται στην Κεντρική Υπηρεσία καθώς και φύλλα εργασίας που καθοδηγούν τους μαθητές για να επεξεργαστούν τα τεκμήρια και να συνθέσουν τις δικές τους παρουσιάσεις.

Στάδια του προγράμματος

Ξεκινάμε με την παρουσίαση των ΓΑΚ με την οποία οι μαθητές/τριες ενημερώνονται για τον ρόλο και τον σκοπό λειτουργίας της Υπηρεσίας, την έννοια του αρχείου και τις βασικές αρχειονομικές εργασίες. Στη συνέχεια επισημαίνουμε ότι στην Κεντρική Υπηρεσία φυλάσσονται τεκμήρια που σχετίζονται με την έξοδο του Μεσολογγίου και συνοπτικά παρουσιάζουμε τα βασικά ιστορικά γεγονότα με τη βοήθεια ιστορικής γραμμής παρακινώντας τους μαθητές να ενεργοποιήσουν προηγούμενες γνώσεις.

Στη συνέχεια οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε ομάδες και αναλαμβάνουν τον ρόλο των ιστορικών-ερευνητών. Τους δίνονται φάκελοι τεκμηρίων και καλούνται να εντοπίσουν,

μεταξύ άλλων, τα τεκμήρια που σχετίζονται με το Μεσολόγγι. Σε κάθε ομάδα αντιστοιχεί ένα τεκμήριο. Ακολουθεί η επεξεργασία ενός φύλλου εργασίας διαφορετικού για κάθε ομάδα. Οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να μπορούν να απαντηθούν ύστερα από μελέτη των τεκμηρίων. Έπειτα κάθε ομάδα θα πρέπει να παρουσιάσει τα αποτελέσματα της έρευνάς της. Στο τέλος δίνεται σε κάθε ομάδα ένα ταμπλό με σχεδιάγραμμα του Κήπου των Ηρώων. Τα παιδιά διαβάζουν γρίφους, καταλήγουν στο σωστό πρόσωπο και στη συνέχεια τοποθετούν το κάθε πρόσωπο στη σωστή θέση. Η δραστηριότητα έχει τη μορφή επιτραπέζιου παιχνιδιού.

Σε περίπτωση που ο/η εκπαιδευτικός επιθυμεί να αξιοποιήσει το υλικό στην τάξη, παρατίθενται επιπλέον προτεινόμενες δραστηριότητες που μπορούν να υλοποιηθούν στο πλαίσιο σχετικού μαθήματος.